

О ЕДИНСТВЕ РАЦИОНАЛЬНОГО И ЭМОЦИОНАЛЬНОГО В ЭКОЛОГИЧЕСКОМ ВОСПИТАНИИ

*Бернацька К.В.¹, Бернацький Ю.В.²
Управління ДДУ ПВП в Полтавській області¹
Полтавська дитяча художня школа²*

Осознание учителем единства интеллектуального и эмоционального в отношениях с окружающей средой разрешит более эффективно решать учебно-воспитательные задачи современной экологии. Экологические проблемы нельзя понимать как проблемы чисто экономические, потому что это проблемы еще и этические, культурные, религиозные.

Очень важно воспитать в человеке доброжелательность, сострадание, сочувствие и заботливость в отношении природы, благоговение перед дикой жизнью.

Единство рационального и эмоционального в человеке способствует пониманию природы как универсальной ценности, формирует экологическую культуру, возвышает его до уровня восторженного почитателя, вдохновляет к творческой деятельности, в основу которой положены принципы добра, пользы и красоты.

Становление экологической воспитанности личности в условиях педагогического процесса происходит при условии органического единства научных знаний о природных и социальных факторах среды с чувственным ее восприятием, которое пробуждает эстетические переживания и порождает стремление внести практический вклад в ее улучшение [1].

Проблема воспитания экологически грамотного и высоконравственного поколения должна решаться путем экологизации современной науки и образования, пересмотра содержания, форм и методов обучения в школе и, в том числе, и через активизацию опыта учащихся, развития их эмоциональной сферы.

Интересен в этом плане накопленный нами опыт работы с учащимися художественной школы. Например, знакомя детей с уникальной древней живописью Австралии, мы акцентируем внимание на том, как природа своеобразно влияет на характер живописи. Аборигены сохранили древние приемы изображения животных, птиц, пресмыкающихся, рыб. Рисунки выполняются на лубе коры эвкалипта, который снимают с деревьев во время сезона дождей, высушивают, края обрезают и разглаживают камнем. Древнейшая живопись несет в себе определенную информацию, выраженную символами и знаками, и является частью духовного мира и общения аборигенов. Особый колорит придают рисункам краски: охра, белая глина, окись марганца, уголь. Что интересно, у них преобладают белые, коричневые, желтые, красные и черные тона, тогда как голубые и зеленые вовсе отсутствуют. Художники используют семена, перья, листья.

Для австралийских аборигенов характерны так называемые рисунки «рентгеновского стиля». Отличаются они тем, что на них показаны внутренние органы и скелеты разных существ. Таким образом, художники стремятся передать живое существо в целом, не ограничиваясь внешней оболочкой, хрупкое и очень нежное, какой и есть сама жизнь.

Австралийские художники обязательно красочно комментируют свою работу. Педагог должен уметь живописать словом: рассказать, что все живое – это чудо, дарованное природой и часть самой природы; описать ажурные нервы и ветвистые переплетения сосудов; помочь услышать чувство, вырывающееся из сердца, ощутить свет разума, который излучается напряженно работающим мозгом.

П.М. Якобсон под воспитанием чувств подразумевает такое формирование эмоционального мира человека в процессе систематического целенаправ-

ленного воздействия на него, которое приводит к становлению и развитию чувств в желательном для общества направлении [2]. В нашем случае это то, что одинаковую самооценку представляют все живые существа (в том числе и человек) и экосистемы; что этические нормы и правила равным образом распространяются как на взаимодействие людей между собой, так и на взаимодействие с миром природы. Дальнейшее развитие природы и человека видится как процесс равноправного развития.

Литература

1. Экологическое образование школьников / Под ред. И.Д. Зверева, И.Т. Суравегиной). – М.: Педагогика, 1983. – С.14.
2. Якобсон П.М. Психология чувств. – М.: Просвещение, 1956. – С.27.

МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ

*Бородай А.Б., Коваленко Н.П.
Полтавський університет споживчої кооперації України*

Серед головних напрямків реформувань до стандартизованих загальноєвропейських вимог виділена гуманізація освіти як провідна загальноєвропейська цінність. Вона передбачає виховання відповідальної особистості, яка здатна до самоосвіти, самовиховання й саморозвитку, вміє критично мислити, використовувати набуті знання і вміння для творчого розв'язання проблемних питань, прагне змінити на краще своє життя і життя своєї країни, людства [1, 2].

Успішно вирішити зазначені вище завдання можливо тільки за умов перетворення студентів з пасивних слухачів на активних, самостійних здобувачів знань. Саме ця умова повинна стати провідною ознакою сучасних занять.

Сьогодні в процес навчання у вищих закладах освіти активно впроваджуються форми кредитно-модульної системи навчання. Так, викладачами кафедри технології та організації ресторанного господарства Полтавського університету споживчої кооперації України розроблена і впроваджена навчальна програма курсу мікробіології за умовами кредитно-модульної організації навчання студентів, яка передбачає вивчення дисципліни у вигляді двох змістових модулів. Кожен змістовий модуль - це логічно завершений, самостійний, інформаційно і методично завершений блок навчальної програми.

Модулі мають логічний взаємозв'язок і наступність, тобто кожний наступний модуль базується на знаннях, одержаних під час вивчення попереднього, що надає змогу сформувати у студентів послідовність і цілісність сприйняття навчального матеріалу, повне і якісне його засвоєння.

Змістовні модулі складаються з: лекційного блоку; лабораторного блоку; блоку самопідготовки. Для визначення рівня засвоєння матеріалу з певних видів робіт розроблено критерії оцінювання. На основі цих критеріїв і визначених форм контролю студенти поступово накопичують відповідну кількість балів, яка враховується наприкінці навчання у вигляді власного рейтингу.

Засвоєння лекційного блоку передбачає володіння теоретичним матеріалом, тобто основними поняттями законами і закономірностями, вміння вільно ними оперувати, пояснювати і використовувати.

Лабораторно-практичний блок розроблено у комплексі з лекційним матеріалом для формування вмінь і навичок студентів використовувати набуті теоретичні знання у практиці. Такий комплексний розгляд змісту модуля включає дублювання при вивченні предмета та виявляє можливість проведення лабораторних занять продуктивного характеру.

Блок самопідготовки складається з двох частин: опрацювання певних тем, які необхідно вивчити самостійно, і виконання індивідуальних завдань